

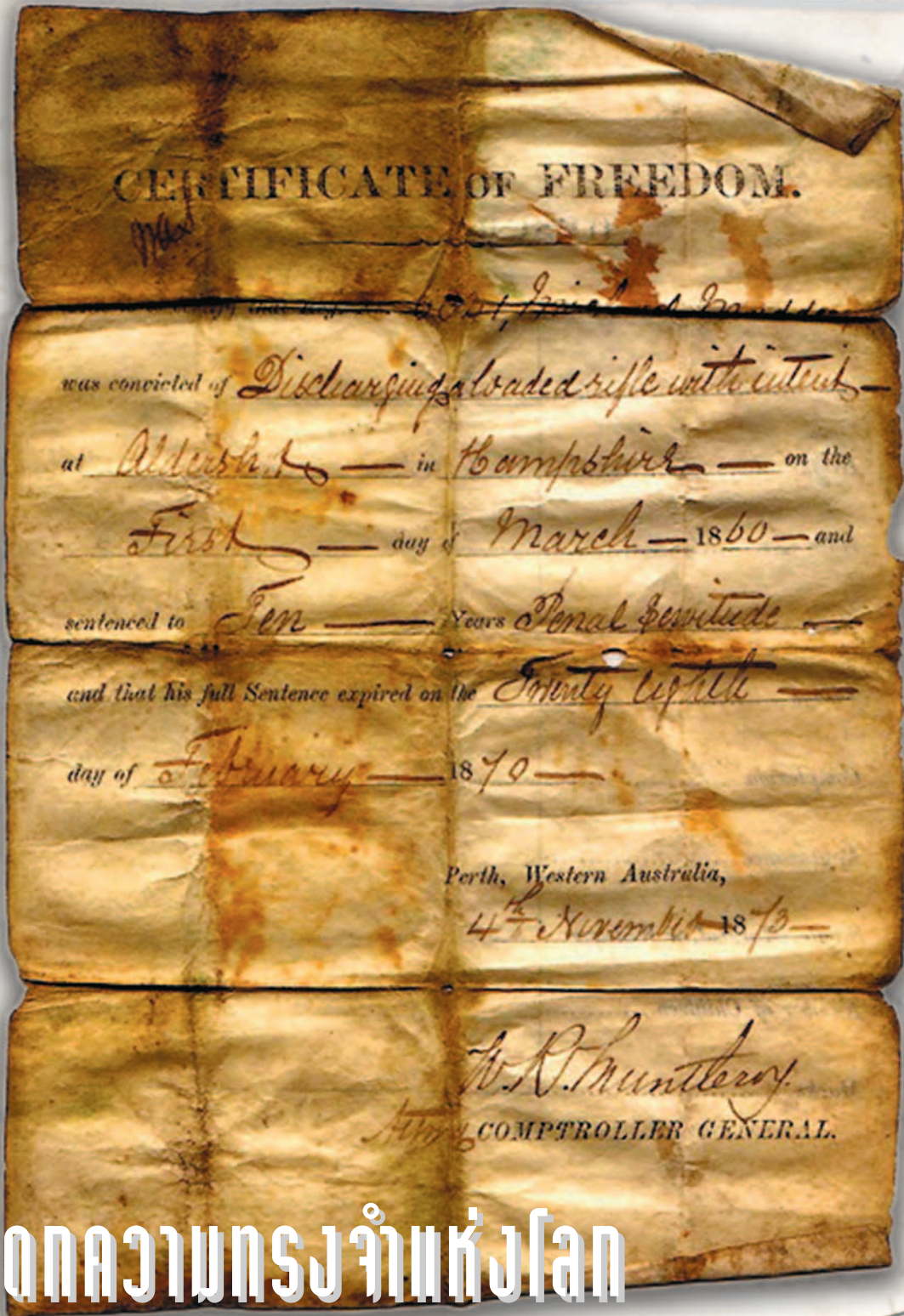

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์
และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ISSN 1513-6787

ยูเนสโก คูริเย

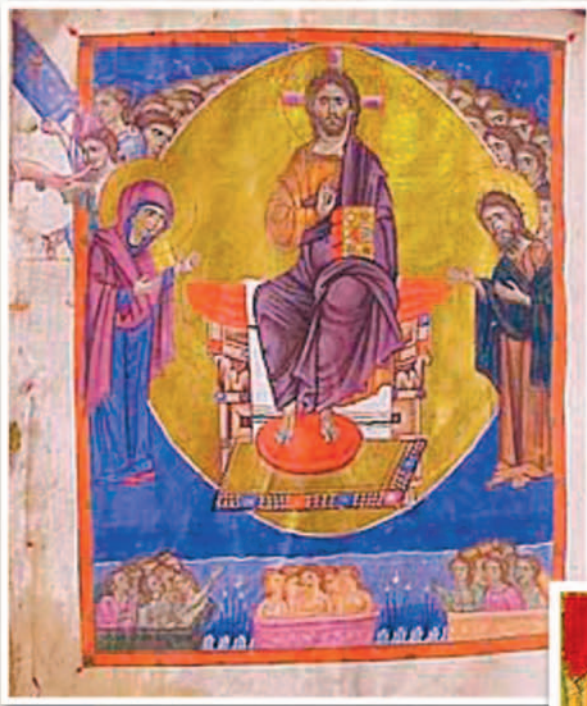
ปีที่ 24 ฉบับที่ 2

“มรดกความทรงจำแห่งโลก

มรดกแห่งมวลมนุษยชาติ”

จากบรรณาธิการ (EDITOR)

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน พบกันอีกครั้งกับวารสารยูเนสโก คูริเย่ ฉบับภาษาไทย รูปแบบใหม่ ฉบับที่ 2 โดยฉบับนี้กองบรรณาธิการ ขอเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับ โครงการอันสำคัญของยูเนสโก โครงการหนึ่ง นั่นคือ โครงการ แผนงานความทรงจำแห่งโลก หรือ Memory of the World ท่านผู้อ่านอาจจะสงสัยว่าแผนงาน ความทรงจำแห่งโลกคืออะไรและมีวัตถุประสงค์อย่างไร ดังนั้นกอง บรรณาธิการจึงขออารายละเอียด โดยสรุปเกี่ยวกับแผนงานความ ทรงจำแห่งโลกมาให้ท่านผู้อ่านได้ ทำความเข้าใจกันก่อนอ่านในเล่ม

ความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World) คือ มรดกเอกสารที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร (Documentary Heritage) เกี่ยวกับมรดกวัฒนธรรมแห่งโลกที่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการ ของความคิด การค้นพบและผลงาน ของสังคมมนุษย์ เป็นมรดกตกทอด จากสังคมในอดีตให้แก่สังคม ปัจจุบันที่จะได้สืบสานส่งต่อไปแก่ สังคมในอนาคต วัตถุประสงค์ของ แผนงานความทรงจำแห่งโลกมี 3 ประการ คือ 1. เพื่ออำนวยความสะดวกในการอนุรักษ์โดยกรรมวิธี ที่เหมาะสมที่สุด อาจเป็นการให้ คำแนะนำ และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ การสนับสนุน การฝึกอบรมเพื่อ การนี้ หรือช่วยแสวงหาผู้อุปถัมภ์ กิจการให้แก่โครงการที่เห็นควร ช่วยเหลือ 2. เพื่อช่วยเหลือให้มีการเผยแพร่เอกสารมรดกอย่าง

กว้างขวางที่สุด เช่น ส่งเสริมสนับสนุน การจัดทำเอกสารในรูปแบบดิจิทัล จัดทำ รายการเอกสารให้เผยแพร่ทาง อินเทอร์เน็ตได้ การจัดพิมพ์เป็น รูปเล่มหนังสือ จัดทำแผ่นซีดี ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย หลักศีลธรรม และจรรยาบรรณ และ 3. เพื่อเผยแพร่ความตระหนักใน ความสำคัญของเอกสารมรดกอย่าง กว้างขวางทั่วโลก เช่น จัดทำทะเบียน มรดกเอกสารของโลก (Memory of the World Register) เป็นต้น

แผนงานของยูเนสโกว่าด้วยความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World Program) เป็น แผนงานที่องค์การยูเนสโก กำหนด ให้มีขึ้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2535 โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญ ด้านสารนิเทศจากองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนจากทั่วโลกมา ประชุมหารือร่วมกัน แผนงานนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ และการเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาของโลก ที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกไว้ในรูปแบบ ใด ๆ และไม่ว่าจะผลิตในประเทศใด ถือว่าเป็นแหล่งรวมของความคิด ความรู้ ประสบการณ์ ที่สามารถ สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลาย ทั้งในด้านของวัฒนธรรมและ ความคิดริเริ่มของมนุษยชาติ ทั้งนี้ ยูเนสโกได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิก จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติว่า ด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกขึ้น

ในประเทศไทยเอง ก็มี การ จัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย แผนงานความทรงจำแห่งโลกขึ้นเมื่อ

ปี พ.ศ. 2545 โดยมี ศาสตราจารย์ คุณหญิงแมนมาส ขวลิต เป็น ประธานกรรมการ คณะกรรมการ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจ และจดทะเบียนมรดกความทรงจำ เป็นมรดกที่ควรอนุรักษ์และสืบทอด รวมทั้งส่งเสริมให้คนในชาติศึกษา เรียนรู้คุณค่าและเผยแพร่ให้มากขึ้น คณะกรรมการแห่งชาติฯ ชุดนี้ได้ ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องและได้ ประสบผลสำเร็จในการเสนอศิลปากริก พื่อขุนรามคำแหงมหาราชให้เป็น มรดกความทรงจำแห่งโลก อย่างแรกของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2546 นอกจากนี้คณะกรรมการยัง เตรียมที่จะเสนอ จารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และเอกสารเลิกทาส สมัยรัชกาลที่ 5 ให้เป็นมรดก ความทรงจำแห่งโลกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการ

นี่คือรายละเอียดโดยสรุป เกี่ยวกับโครงการแผนงานความ ทรงจำแห่งโลก ถ้าท่านผู้อ่านสนใจ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ <http://mow.thai.net>

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ ทุกท่านในภาพรวมได้ตามสมควร ท่านผู้อ่านสามารถอ่านฉบับภาษาอังกฤษและฉบับที่ไม่ได้รับการคัด เลือจากกองบรรณาธิการให้จัด พิมพ์เป็นภาษาไทยได้ที่ www.unesco.org/courier และอ่านฉบับภาษาไทยได้ที่ <http://www.bic.moe.go.th> สำหรับฉบับนี้ต้องขอลาไปก่อน พบกันใหม่ฉบับหน้า.

สารบัญ (CONTENT)

เอกสารมรดกในยุคดิจิทัล :

(Documentary heritage in the digital age : interview with Abdelaziz Abid) **หน้า 1**

กลุ่มหนังสือโบราณแห่ง ติมบักตู : ประวัติศาสตร์ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร แห่งดินแดนแอฟริกา

(Timbuktu Manuscripts: Africa's written history
unveiled) **หน้า 4**

พิธีกรรมกัมมาเตนาแดราน จากนักบวชผู้ทำสำเนา สู่ยุคดิจิทัล

(The Matenadaran, from copyist monks to the digital age) **หน้า 7**

สะพานเชื่อมโยระหว่าง วัฒนธรรม

(A Bridge between Cultures) **หน้า 9**

การกลับมาของภาพยนตร์ เคลลี แก๊งค์

(the Return of Kelly Gang) **หน้า 12**

จดหมายเหตุการค้าทาส : เอกสารตามท่าเรือ

(Slave trade archives : ports of call) **หน้า 15**

มรดกความทรงจำแห่งโลกในรูปแบบภาพยนตร์

(Cinema) **หน้า 18**

สมบัติล้ำค่าแห่งมวล มนุษยชาติ

(Unique Treasure) **หน้า 20**

เอกสารมรดกในยุคดิจิทัล :

[DOCUMENTARY HERITAGE IN THE DIGITAL AGE : INTERVIEW WITH ABDELAZIZ ABID]

บทสัมภาษณ์นายอับเดลลาซิช อบิด (Abdelaziz Abid)

โดย จัสมีนา โสโปวา (Jasmina sopova)

ศาสตราจารย์ คุณหญิงพิมพ์มาศ วัฒนวิฑู

ตลอดเวลา 15 ปีที่ผ่านมา แผนงานความทรงจำแห่งโลก (Memory the World) ได้เน้นเรื่องการอนุรักษ์และการแปลงตัวอักษรเป็นรหัสดิจิทัล ยูเนสโกได้สนับสนุนมาตรการเอกสารมรดกของมนุษย์ในการสงวนรักษากลุ่มเอกสารหมายเหตุหลายสิบกลุ่ม อันประกอบด้วยฟิล์มที่มีความยาวหลายพันเมตร หนังสือตัวเขียนหนังสือคัมภีร์ และวารสารหลายล้านหน้า

นายอับเดลลาซิช อบิด อดีตเลขาธิการหอสมุดแห่งชาติ ญูนิเซี่ย ขณะนี้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการพิเศษของแผนงานความทรงจำแห่งโลก กล่าวว่าเมื่อสองสามปีที่ผ่านมา มีการฟื้นฟูสภาพภาพยนตร์เรื่อง “เมโทรโพลิส”

(Metropolis) งานชิ้นเอกของฟริทซ์ แลง (Fritz Lang) และแปลงเป็นรหัสดิจิทัล เมื่อนำออกฉายสู่ประชาชน ได้รับความชื่นชมและพึงพอใจมาก ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการขึ้นทะเบียนเอกสารความทรงจำแห่งโลก เมื่อ พ.ศ. 2544 (ค.ศ. 2001)

ภาพยนตร์เรื่อง

“เมโทรโพลิส” เป็นภาพยนตร์เรื่องแรกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนความทรงจำแห่งโลก นอกจากนี้จะมีคุณภาพยอดเยี่ยมอย่างไม่ต้องสงสัยแล้ว ยังเป็นนวัตกรรมในการสร้างจุดสนใจ โดยเฉพาะการออกแบบเครื่องแต่งกายและดนตรีคุณสมบัติเยี่ยม ภาพยนตร์เรื่องที่เป็นประหนึ่ง

(ภาพ : ภาพยนตร์เมโทรโพลิส)

อนุสาวรีย์ของภาพยนตร์นี้เป็นจุดน่าสนใจพิเศษสำหรับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพมูลนิธิ ฟรีดริค - วิลเลม - มูรเนา (Friedrich - Wilhelm - Murnau Foundation) ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ภาพยนตร์มรดกทั้งหมดของฟริทซ์ แลง ได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อรวบรวมสำเนาภาพยนตร์เรื่องนี้ทั้งหมดที่เป็นรู้จัก โดยดึงเอาส่วนที่ดีที่สุดออกมาและจัดการบูรณะโดยวิธีดิจิทัล เพื่อเป็นการมอบชีวิตใหม่ให้แก่ฟิล์มและทำให้ผู้ชมในศตวรรษที่ 21 สามารถชมงานที่มีคุณภาพโดดเด่นที่มีการผลิตขึ้นใน พ.ศ. 2490 (ค.ศ. 1927)

แผนงานความทรงจำแห่งโลก มีถิ่นเนื้อ 15 ปีที่แล้วมา อะเรคือเครื่องจูงใจให้นี้ แผนงานนี้?

ตั้งแต่แรกเริ่ม แผนงานนี้มีวัตถุประสงค์สองประการคือ เพื่ออนุรักษ์เอกสารมรดกที่เสื่อมสภาพอย่างมาก และเพื่อจูงใจให้มหาชนสนใจเอกสารที่เป็นตัวแทนของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ แต่พอเริ่มแผนงานก็มีกลุ่มคนคัดค้านโดยเร็ว

โดยอ้างข้อเท็จจริงที่ขัดแย้งกันคือ เอกสารที่สำคัญที่สุดนั้นหาได้ ตกอยู่ในอันตรายไม่ เพราะได้รับการดูแลอย่างดีที่สุด กลุ่มเอกสารที่รู้จักกันน้อยที่สุดต่างหากที่อยู่ในอันตราย

เพื่อประนีประนอมความเห็นที่เป็นสองขั้วต่างกันเช่นนี้ ในปี พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997) ยูเนสโก จึงกำหนดให้มีการจดทะเบียนในทุก ๆ สองปี เอกสารซึ่งเป็นตัวแทนอย่างชัดเจนที่สุดของมนุษยชาติ จะได้รับการลงทะเบียนในขณะเดียวกัน องค์กรก็ได้เริ่มโครงการเพื่อสงวนรักษาเอกสารที่มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลโดยเฉพาะ

เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของโครงการได้แก่การเปิดโอกาสให้มหาชนทั่วไปเข้าถึงเอกสารได้ หลายโครงการจึงเกี่ยวข้องกับการจัดทำเป็นดิจิทัล ขอบข่ายอย่างโครงการหนึ่งของยูเนสโก คือ การอนุรักษ์

เอกสารของหอสมุดแห่งชาติแห่งสาธารณรัฐเชค ณ กรุงปราก (Prague) โครงการเริ่มต้นอย่างประหยัดในวงเงินจำกัด เพียง 20,000 เหรียญสหรัฐ ทำให้สามารถแปลงกลุ่มหนังสือตัวเขียนด้านประวัติศาสตร์ เป็นรหัสดิจิทัลได้ไม่มากนัก แต่การร่วมงานกับยูเนสโกทำให้องค์กรอื่นเกิดแรงบันดาลใจให้สนับสนุนโครงการเหล่านี้ ขณะนี้หอสมุดมีห้องปฏิบัติการดิจิทัลขั้นเยี่ยม ซึ่งไม่เพียงแต่ดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มเอกสารของหอสมุดเท่านั้น ยังสามารถให้บริการนักวิจัยโดยคิดค่าใช้จ่ายเพียง 20 เหรียญสหรัฐต่อหนังสือตัวเขียนทั้งเล่ม หอสมุดนี้เป็นแห่งแรกที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของรางวัลจี้ความทรงจำแห่งโลก (Jiki Memory of the World Prize - เป็นรางวัลที่ประเทศเกาหลีตั้งขึ้น - ผู้แปล)

คุณค่าวัตถุประสงค์หลักของแผนงานนี้คือ การทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเอกสารได้? เน้นเกี่ยวกับการอนุรักษ์เลย?

การอนุรักษ์ไม่ใช่ปลายทางในตัวของมันเอง มันเป็นเส้นทาง เป็นภาวะที่จำเป็นสำหรับให้ประชากรโลกเข้าถึงเอกสารมรดก จุดหมายปลายทางคือ การเข้าถึงเนื้อหาของเอกสารเหล่านั้น ซึ่งก่อนยุคดิจิทัลมีคนน้อยนักที่จะได้เห็น พระคัมภีร์ไบเบิล ฉบับพิมพ์ครั้งแรก โดยกูเตินเบิร์ก (Gutenberg) ขณะนี้ใคร ๆ ก็ได้เห็น ด้วยเหตุนี้ทางแผนงานจึงนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ทันที ไม่ใช่มาตรการเพื่ออนุรักษ์ แต่เป็นมาตรการเพื่อการเข้าถึงอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องระลึกถึงคือ การแปลงรหัสเอกสารไม่ได้หมายความว่า จะรักษาไว้ได้ตลอดไป การอนุรักษ์จะต้องเป็นกิจกรรมเกี่ยวข้องตลอดไป ในขณะเดียวกันเราต้องสงวนรักษาเอกสารฉบับดิจิทัลด้วย ถ้าไม่ได้รับการสงวนรักษาเอกสารดิจิทัลจะหมดอายุภายในเวลาสิบปี

ถ้าเช่นนั้น หมายความว่า เอกสารกึ่งดิจิทัลมีสภาพแปรบางกว่าเอกสารที่บันทึกลงในวัสดุที่ใช้กันมาแต่เดิม - อย่างนั้นหรือ?

แน่นอน หนังสือฟอกสำหรับเขียนหนังสืออยู่ได้หลาย

(ภาพ : พระคัมภีร์ไบเบิลฉบับกูเตินเบิร์ก)

ร้อยปี สิ่งพิมพ์มีอายุหลายสิบปี
ทั้งนี้มิได้หมายความว่าแผ่นซีดี
รอม หรือ ยูเอสบี จะไม่มีอายุ
หลายปี แต่วิธีการบันทึกสารลง
บนวัสดุเหล่านั้นจะหมดอายุใน
เวลาไม่นานนัก ปัญหาไม่ได้อยู่ที่
อายุของวัสดุ แต่อยู่ที่ความ
ก้าวหน้าของรูปแบบการบันทึก

ที่เยี่ยม ได้มีการค้นพบ
โดยบังเอิญที่ผาผนังด้านหลัง
ของมัสยิดซานา (SANA) มี
หนังสือตัวเขียนติดอยู่เป็นเวลา
ถึง 13 ศตวรรษแล้ว ถ้าคุณลิ้ม
เอกสารดิจิทัลไว้ ณ ที่แห่งใด
แห่งหนึ่ง ภายในสิบปี จะไม่มี
อะไรเหลืออยู่บนแผ่นเอกสารนั้น

ถ้าเราไม่สนใจการอนุรักษ์
เอกสารดิจิทัล เราจะมีแต่หลุม
ดำมืดไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง พวกเขา
จะได้พบแผ่นดินเหนียวจารึก
ของพวกสุเมเรียน พบหนังสือ
ตัวเขียน พบกระดาษทำด้วยมือ
และพบหนังสือตัวพิมพ์บน
กระดาษทำด้วยเครื่องจักรของ
ชนชาติจีน อาหรับ และยุโรป

แต่พออย่างเข้า
คริสต์ศตวรรษที่
20 และ 21 ไม่มี
อะไรเลย เราจะ
ต้องสงวนรักษาสี
ที่เราได้สร้างนั้น

จะทิ้งกัมนิมการ อย่างไร

เราได้เริ่ม
กำหนดยุทธศาสตร์ใน
การอนุรักษ์เอกสารดิจิทัล

เราจะไม่ปล่อยให้ไปตาม
ยถากรรม ทุกประเทศจะต้องมี
สถาบันเพื่อการประสานงาน
กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ใน
ระดับประเทศ หลีกเลี่ยงการท
ซ้ำซ้อน หรือมองข้ามประเด็น

ในขณะเดียวกัน จะต้อง
มีการเคลื่อนย้ายเนื้อหาของ
เอกสารจากวัสดุรูปแบบหนึ่งไปสู
อีกรูปแบบหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง
ทุกวันนี้ในศูนย์บันทึกเอกสาร
และจดหมายเหตุจะมีการใช้เทคนิค
พื้นฐานอย่างง่ายโดยอัตโนมัติ

วิธีนี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายแพง หรือไม่

มีค่าใช้จ่ายในการสงวน
รักษาสารสนเทศดิจิทัล
ห้าเหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อข้อมูล
หนึ่งกิกะไบท์ ซึ่งเมื่อเทียบกับ
ข้อมูลจำนวนมหาศาลดูประหนึ่ง
ว่า ราคาไม่มากเกินไป แต่เมื่อ
คิดถึงว่าข้อมูลดิจิทัลในโลกนี้
รวมกันแล้วประมาณ 12 ล้าน
ล้านกิกะไบท์ หมายถึง 60

ล้านล้านเหรียญมากมาย
มหาศาล แม้องค์ระดับโลกก็
ไม่สามารถรับงานนี้ได้ บทบาท
ของยูเนสโก ไม่ใช่การให้เงิน
อุดหนุน แต่เป็นการกระตุ้น
ความสนใจของประชาชน ให้คำ
แนะนำและสนับสนุนประเทศ
ต่าง ๆ ให้กำหนดนโยบายเพื่อ
อำนวยความสะดวกไปได้ในกา
รสงวนรักษามรดกเอกสารของตน
ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ทั้งนี้
แต่ละประเทศต้องดำเนินงาน
ของตน

เมื่อ พ.ศ. 2546 (ค.ศ. 2003) รัฐสมาชิกของยูเนสโก ได้รับรองบทบัญญัติเพื่อ สงวนรักษามรดกเอกสาร มรดกดิจิทัล (THE CHARTER ON THE PRESERVATION OF THE DIGITAL HERITAGE) เพื่ออะไร

บทบัญญัติเน้นความ
สนใจในปัญหาต่างๆ ดังกล่าว
ข้างต้น กล่าวได้ว่าเป็นการดึง
สัญญาผูกพัน นับเป็นเอกสาร
ทางการซึ่งกำหนดหลักการกว้าง ๆ
โดยทั่วไป ไม่มีการผูกพันทาง
กฎหมาย ในขณะเดียวกัน ยูเนสโก
ได้รับความร่วมมือจากหอสมุด
แห่งชาติออสเตรเลีย ได้จัดพิมพ์
คู่มือการสงวนรักษาเอกสาร
ดิจิทัลเป็นหนังสือเล่มใหญ่
ว่าด้วยกระบวนการทางเทคนิค
ทั้งหมดซึ่งสามารถเปิดดูได้จาก
เว็บไซต์.

กลุ่มหนังสือโบราณแห่งติมบัคตู : ประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรแห่งกินแดนแอฟริกา

[TIMBUKTU MANUSCRIPTS: AFRICA'S WRITTEN HISTORY UNVEILED]

© ลิขสิทธิ์ยูเนสโก/อริดา บอยส์กลุ่มหนังสือโบราณจากติมบัคตู ประเทศมาลี (A manuscripts from Timbuktu: Mali)
ผู้เขียนโจน มิเชล เดียน นักหนังสือพิมพ์ชาวฝรั่งเศส และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยปารีส
(By Jean-Michel Djian, French journalist and Associate Professor, University of Paris)

สิทธิขาด โสรัตน์ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ ส.ป.อ. ผู้แปล

กลุ่มหนังสือโบราณอายุกว่า 2000 ปี
ที่ได้เสื่อมสภาพอย่างช้าๆ ในแบบที่ค่อยเป็น
ค่อยไปนั้น เก็บอยู่ในห้องสมุดแห่งต่างๆ ห้อง
ใต้ดิน และห้องใต้หลังคา ที่ติมบัคตู ประเทศ
มาลี ทุกวันนี้กลุ่มหนังสือดังกล่าวได้รับการ
สำรวจอย่างเป็นระบบ อนุรักษ์และ

แปลงเป็นดิจิทัล สมบัติ

ล้ำค่าอันไม่สามารถ

ประเมินราคาเป็นตัวเลข

ได้นี้ มีอายุย้อนหลังเก่าแก่

ที่สุดไปถึงสมัยคริสต์

ศตวรรษที่ 13 เนื้อหาของ

เอกสารเหล่านี้ช่วยให้สามารถรื้อฟื้นประวัติศาสตร์

ที่เป็นลายลักษณ์อักษรของแอฟริกา

ถูกแจ้สำคัญอันนำไปสู่
หลักฐานชิ้นโตเกี่ยวกับประวัติศาสตร์
ที่เป็นลายลักษณ์อักษรของ
อาณาจักร ซาฮิเลีย (Sahelian)
ในทวีปแอฟริกาถูกกลบฝังอยู่ใน
เมืองติมบัคตู (Timbuktu)
ติมบัคตูเป็นเมืองที่มีชัยภูมิตั้งอยู่
ตอนบนสุดของแม่น้ำไนเจอร์

ในประเทศมาลี ที่นี่ เมื่อคริสต์
ศตวรรษที่ 15 เป็นเมืองท่าที่มี
การค้าขายเกลือและทองคำมาก
ที่สุด พ่อค้าและนักศึกษา
จำนวนมากพอเท่า ๆ กับห้วยโสม
เดินกันขวักไขว่ไปมา มีนักศึกษา
ชาวแอฟริกันกว่า 25,000 คน
ลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัย

ซันคอร์ (The University of
Sankore) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัย
ที่มีชื่อเสียงในด้านการเรียนการ
สอนอิสลามศึกษาและกฎหมาย
อิสลาม และสงวนไว้ให้เฉพาะ
ผู้ที่คงแก่เรียนเท่านั้น

การมาถึงของนักปราชญ์

เชื้อสายอาหรับ-เบอเบอร์

จำนวนมาก ในเมืองแห่ง

นักบุญ 333 องค์

(City of 333

saints) แห่งนี้

เป็นการปลดแอก

ให้กับชาวมุสลิม

ในดินแดนอันแดลลูเซีย

ซึ่งครั้งหนึ่งเคยถูกชาวคริสต์

รุกรานใน พ.ศ.2055 (ค.ศ. 1512)

และทำให้เกิดความจำเป็น

ในการสอนภาษาอิสลามขึ้น

ในปีพุทธศักราช 2055

(ค.ศ. 1512) ลีโอ แอฟริกันัส

ได้กล่าวไว้ว่า วิธีทางที่จะทำให้

ได้กำไรมากในดินแดนนี้คือการ

ค้าขายหนังสือแทนที่จะเป็นการ

ค้าขายสินค้าอื่น ๆ สิ่งนี้พิสูจน์

ถึงคุณค่าของลายลักษณ์อักษร

ในปัจจุบัน หนังสือตัวเขียน

บางส่วนยังมีความสำคัญในเชิง

การเมือง ยกตัวอย่างเช่น หนังสือชื่อ เดอ ทาริก เอล ซูดาน (The Tarikh el Sudan) ซึ่งบอกเล่าเรื่องราว ย้อนไปถึงการสืบราชสมบัติของ ประมุขแห่งติมบักตูในคริสต์ ศตวรรษที่ 15 หรือหนังสือชื่อ เดอ ทาริก เอล เฟทส์ (the Tarikh el Fetash) ซึ่งบอก เล่าเรื่องราวในแบบเดียวกันนี้ ของซูดานยุคกลาง การคงอยู่ ของมรดกเหล่านี้เป็นการปฏิเสธ อย่างชัดเจนกับแนวคิด แบบเดิม ๆ ที่เชื่อกันว่า แอฟริกาเป็นทวีปที่มี ประเพณีวัฒนธรรมใน แบบที่ถ่ายทอดผ่านทาง วจนเท่านั้น

สมบัติล้ำค่าที่ถูกกลืน

ชาวมาลีจะทราบ กันบ้างหรือไม่ว่า พวกเขากำลังเป็น เจ้าของหนังสือสำคัญ กว่าพันเล่มซึ่งมีอายุย้อน ไปตั้งแต่สมัยคริสต์

ศตวรรษที่ 13-19 หนังสือเหล่านี้ แอบแฝงอยู่ใต้ฝ่าเท้าหรือ ในห้องเก็บของใต้ดินของพวกเขา แต่ไม่มีคำตอบอะไรที่ยืนยัน แน่แน่นอน เพราะการปฏิเสธ แนวคิดที่ว่าแอฟริกาเป็นทวีปที่มี ประเพณีวัฒนธรรมในแบบที่ ถ่ายทอดผ่านทางวจนเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้มีการแปลกลุ่ม หนังสือโบราณดังกล่าวเพราะ ขาดงบประมาณ นอกจากนี้ยังมี

ข้อจำกัดในการค้นหาเอกสาร มรดก ของแอฟริกา แม้ว่างานนี้จะมี เกียรติสูงส่งเพียงไร ทั้งนี้เพราะ หน่วยงานของรัฐบาลยังลังเลที่จะ รื้อฟื้นสิ่งที่ย้ายเดือนถึงยุคทอง ของการเมืองในแอฟริกา (มีข้อมูล เพียงแค่ 1% ที่ได้รับการแปลเป็น ภาษาอาหรับ ฝรั่งเศสและอังกฤษ) เราจะลองวินิจฉัยคุณค่า ของเอกสารบางเรื่องด้วยตัวของ เราเอง อาทิ หลักธรรมาภิบาล (Treatise on good

governance) ผลร้ายของ ยาสูบ (texts on the harmful effects of tobacco) ตำรายา (Pharmacopeial synopses) กฎหมาย (works on law) (โดยเฉพาะในเรื่องของการหย่าร้าง และสถานะของผู้หญิงที่หย่าร้าง) เทววิทยา (Theology) หลักไวยากรณ์ และคณิตศาสตร์ หนังสือสำคัญเหล่านี้ถูกเก็บให้ คลุกฝุ่นอยู่ในห้องสมุดเอกชน

หรือที่ศูนย์วิจัยและจัดทำเอกสาร อาห์เหม็ด บาบ่า ในติมบักตู (the Ahmed Baba Documentation and Research Centre) ภายใน หนังสือแต่ละเล่มมีความเห็น ต่าง ๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเขียนไว้โดยนักปราชญ์จาก เมืองคอร์โดบา (Cordoba) แบกแดดหรือดเจเน (Baghdad or Djenne) ยังคงปรากฏให้ เห็น นอกจากนี้ที่ชั้นหนังสือที่มี มานับยังมีหนังสือที่ น่าสนใจอีก เช่น ข้อกฎหมายและระเบียบ ควบคุมการดำเนินชีวิต ของชาวยิวและนักบวช คริสเตียนเป็น หลักฐานว่ามีอิทธิพล ต่อกิจกรรมการค้าขาย อย่างมากในยุคนี้ ฟอก หนังสือที่จารึกเกี่ยวกับการ ซื้อ-ขายและปลดปล่อย ทาส ราคาเกลือใน ตลาด เครื่องเทศ ทองคำและขนนกที่ได้

รับการอุปถัมภ์ผ่านทาง การ ติดต่อกันระหว่างประมุขจากทั้ง สองฝั่งของทะเลทรายซาฮารา เอกสารเหล่านี้มีภาพประกอบซึ่ง ทำให้เรื่องรองโดยการใช้ทองคำ วาด

ข้อมูลข้างต้นทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งที่น่าหวาดผวาและอาจ จะฟังดูคล้ายการขู่ขวัญ เพราะ เมื่อก้าวถึงจุดที่ว่าแม้แต่ นักวิทยาศาสตร์ก็ยังไม่กล้า

เพราะความรู้มากมายมหาศาล ที่คนแอฟริกันโบราณมี จอร์จ โบฮาส (George Bohas) ศาสตราจารย์ทางด้านภาษา อาหรับแห่ง The Ecole normale superieure ในเมืองลียง และ ผู้ริเริ่มโปรแกรมวิชา Vecmas ซึ่งเป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับการตรวจและการวิเคราะห์เรียบเรียงหนังสือภาษา อาหรับแห่งอนุทวีปซาร่า ได้ให้

ข้อสังเกตว่า เราคาดการณ์ว่า ยังมีหนังสือที่สามารถอ่านได้ อยู่ที่ประมาณ 180,000 เล่ม ใน จำนวนนี้ร้อยละ 25 ได้รับการ สำรวจแล้ว และ น้อยกว่าร้อยละ 10 กำลังอยู่ในขั้นตอน แยกจัดหมวดหมู่ และอีกร้อยละ 40 ยังค้างอยู่ในกล่อง ไม้หรือกล่องเหล็ก ทั้งนี้ยังไม่รวมถึง

หนังสืออื่น ๆ ที่กระจัดกระจาย อยู่ตามบ้านช่องของชาวมาลี ผู้ซึ่งไม่ยอมยกให้แก่เรา โดย รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือเพื่อการ เก็งกำไร

เรื่องราวอันยิ่งใหญ่ของ แอฟริกาผงาดบนหน้าประวัติศาสตร์

การได้เข้าชมกลุ่มหนังสือ โบราณดังกล่าวซึ่งได้รับการ รักษาเป็นอย่างดีให้ห่างไกลจาก

แมลงและฝุ่นทรายถือเป็นบุญแก่ ตาและแกใจเป็นอย่างมาก ตัวอักษร ที่ปรากฏ ปกติจะถูกเขียน ลงบนกระดาษซึ่งนำเข้ามาจาก ประเทศในแถบตะวันออก (ต่อมานำเข้ามาจากอิตาลีแทน) แต่บางทีก็เขียนลงบนหนังแกะ เปลือกไม้ หรือกระดูกสะบ้าของ อูฐ นอกจากนี้ยังมีการขีดเส้นได้ ทำอธิบายเพิ่มเติม และทำ หมายเหตุประกอบซึ่งการทำ หมายเหตุประกอบจะเขียนลงบน ขอบ ในหน้าสุดท้ายของ

กระดาษหรือหนังสือหรือตอน ท้ายของม้วนกระดาษปาปิรุส อักษรจะเขียนชื่อของตนไว้ และวันที่ที่เขียนงานเสร็จ จาก กลุ่มเอกสารโบราณนี้ทำให้เรา ได้เรียนรู้ในทางอ้อมว่าเกิด แผ่นดินไหวหรือการทะเลาะวิวาท ที่รุนแรงที่ทำให้การเขียนต้อง สะดุดหรือชะงัก ต้องขอบคุณ กลุ่มนักแปลอิสระยุคปัจจุบันที่ ทำให้เรื่องราวอันยิ่งใหญ่ของ แอฟริกากลับมาผงาดบนหน้า

ประวัติศาสตร์อีกครั้ง ตัวอักษร ต่าง ๆ ได้รับการตัดสินว่า ไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุผลว่า แม้ว่าส่วนใหญ่จะถูกเขียนขึ้น ด้วยภาษาอาหรับ แต่ผู้ที่คัด สำเนากลับต้องการแสดงความ เป็นตนเองตามเชื้อสายต้น ตระกูลของพวกเขา อาทิ ภาษา ทามาเชค (Tamashek) ฮอสซา (Hausa) ฟูลา (Fula) นอกจากนี้ยังมีภาษา ซงไฮ (Songhai) ไดอูลา (Dioula) โซนินเก หรือ โวลอฟ

(Soninke or Wolof) โดยการใช้การ คัดลายมือแบบปกติ ซึ่งมาจากภาษา มักฮิบี (Magheribi) ตัวอักษรแบบต่อกัน ไปแบบอาหรับ วิธี การเขียนแบบนี้ ทำให้เป็นไปได้ที่จะ ใช้กระดาษจำนวน น้อย

คุณจะนึกภาพ

การสำรวจทางประวัติศาสตร์ที่ เหลือเชื่อนี้ได้อย่างไร ถ้าไร้ซึ่ง ความร่วมมือจากประชาชนใน ท้องถิ่น นักวิทยาศาสตร์ชาว แอฟริกาและรัฐบาลของชาติ ต่าง ๆ นี่คือนวัตกรรมของความ ทำทายทางด้านการเมืองการ ปกครองที่ติดมากับกลุ่มหนังสือ โบราณแห่งทิมบักตู และยิ่งไป กว่านั้นคือการรื้อฟื้น ประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์ อักษรของแอฟริกาอย่างจริงจัง.

ใจกลางเมืองหลวง
เอเรวาน (Erevan) ประเทศ
อาร์มีเนีย (Armenia)
พิพิธภัณฑสถานมาเตนาตาแรน
(Matenadaran) เป็นที่เก็บ
รักษาต้นฉบับตัวเขียนโบราณ
จำนวน 17,000 ชิ้น และเอกสาร
อื่นๆ อีกประมาณ 30,000 ชิ้น
เอกสารบางชิ้นมีอายุเก่าแก่มาก
ประกอบไปด้วยสาระหลายเรื่อง

เขียนเป็นภาษาอาหรับ
เปอร์เซีย ซีเรียค กรีก ลาติน
แอมฮาริค ญี่ปุ่น และอินเดีย
ซึ่งเป็นภาษาเก่าแก่ในยุคเดียวกับ
อักษรอาร์มีเนียน ใน ค.ศ.
405 ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานได้รับ
การสนับสนุนจากยูเนสโกให้จัด
ทำสำเนาเอกสารด้วยระบบ
ดิจิทัล

กายาเน เอลิซาเรียน
(Gayane Elizarian)
ภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑสถาน
ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์เอกสาร
โบราณที่มีอายุร่วม 1,000 ปี
กล่าวว่า ทางพิพิธภัณฑสถานสามารถ
ปฏิบัติงานอนุรักษ์เอกสารตัวเขียน
โบราณได้ประมาณ 20 ถึง 30
ชิ้นต่อปี ภารกิจที่ยิ่งใหญ่ซึ่งเธอ
มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งนี้

พิพิธภัณฑสถานมาเตนาตาแรน จากนักบวชผู้ทำสำเนาสู่ยุคดิจิทัล (THE MATENADARAN, FROM COPYIST MONKS TO THE DIGITAL AGE)

โดย เอส มาสโตซ สถาบันเอกสารโบราณ มาเตนาตาแรน
(S. Mashtotz Institute of Ancient Manuscripts, Matenadaran)

บทสนทนาพิเศษ นวัตกรรม

ต้องทำด้วยความระมัดระวัง
และบางชิ้นต้องใช้เวลาหลายปี
เช่น หนังสือเก่าในศตวรรษที่ 19
ซึ่งถูกส่งมาจากกรุงเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก
ประเทศรัสเซีย และหนังสือเก่า
เกี่ยวกับคริสต์ประวัติของ
อาร์มีเนียนในศตวรรษที่ 11

กูซัง คัดชาเดรียน
(Ghouchank khatchadrian)
นักวิจัยประจำพิพิธภัณฑ
สถานมาเตนาตาแรน มั่นใจว่าระบบ
ดิจิทัลเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะ
รักษาต้นฉบับเอกสารโบราณ
เอาไว้และกล่าวว่า ในขั้นตอน
กระบวนการอนุรักษ์เอกสาร
ตัวเขียน อย่างน้อยก็ต้องมีบางส่วน
ที่ถูกทำลายไปบ้างตามกาลเวลา
ดังนั้นการทำสำเนาด้วยระบบ
ดิจิทัล จึงเป็นวิธีการที่สร้าง

ความมั่นใจได้มากที่สุด
อาจัก บานูชยัน
(Archak Banutchyan)
หัวหน้าคณะทำงานโครงการ
ที่มีชื่อว่า Vitual Matenadaran
ซึ่งได้ดำเนินการในปี พ.ศ. 2543-
2544 (ค.ศ. 2000 - 2001)
และเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ
แผนงานความทรงจำแห่งโลก
(Memory of the World)
ขององค์การยูเนสโก ได้จัดการ
แปลงเอกสารโบราณมากกว่า
1,000 ชิ้นให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล
พร้อมคำอธิบาย ที่ได้มีการแปล
จากภาษาอาร์เมเนียนเป็น
ภาษาฝรั่งเศส และได้มีการ
จัดแสดง และให้บริการทาง
Website มากกว่า 5,000 หน้า

การคัดเลือกเอกสาร
โบราณเพื่อทำสำเนาด้วยระบบ
ดิจิทัลใช้หลักเกณฑ์ 3 อย่าง
คือ 1. จะคัดเลือกเอกสารที่ได้
จัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว 2. ให้นัก
วิจัยเป็นผู้คัดเลือกเนื้อหาส่วนที่
สำคัญตามหัวเรื่อง เช่น เรื่อง
ศาสนาไปถึงเรื่องทางโลก เรื่อง
ประวัติศาสตร์ไปถึงเรื่องการ
แพทย์ และหลักเกณฑ์สุดท้าย
คือจะพิจารณาคุณสมบัติด้าน
ความงามทางศิลปะของเอกสาร
ตัวเขียน บานูชยัน กล่าวว่า
โครงการนี้ถือเป็นก้าวใหม่และ
ได้เริ่มดำเนินการในปี ค.ศ.
1990 โดยให้ความสำคัญกับ
การนำระบบ Internet และ
ระบบการทำสำเนา digital
มาใช้ โครงการนี้ทำให้นักกลาง
ของพิพิธภัณฑ์ Matenadaran
สามารถติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้
กับหน่วยงานต่างประเทศที่มี
การดำเนินงานในรูปแบบ
เดียวกัน ขณะเดียวกัน
เป็นการเปิดประตูพิพิธภัณฑ์สู่

มือสมัครเล่นจากทั่วโลก และ
ปริมาณผู้เข้าชม Website
มีจำนวนมาก

เกวอก เตอ วาทาเนียน
(Gevok Ter Vartanian)
ภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑ์
กล่าวว่า ถ้าเปรียบเทียบกับ
ระบบไมโครฟิล์มแล้ว ระบบ
ดิจิทัล นับว่ามีความก้าวหน้า
ทันสมัยมากกว่าการทำ

สำเนาด้วยระบบไมโครฟิล์ม ซึ่ง
จะใช้เวลาดำเนินการมากกว่า
การทำสำเนาด้วยระบบดิจิทัล
และยังลดความเสี่ยงที่เอกสาร
ตัวเขียนจะถูกทำลายจากการจับ
ต้อง ในอดีตย้อนกลับไปเมื่อ
12 ศตวรรษที่แล้วเป็นความ
พยายามที่จะรักษาความทรงจำ
แห่งโลกเอาไว้ด้วยวิธีการทำ
สำเนาคัดลอกด้วยมือ และได้
ยกตัวอย่างนักบวชจากแคว้น
Lori ที่พยายามจะฝังพระคัมภีร์
ฉบับใหม่ (New Testament)
ให้รอดพ้นจากการทำลายของ
พวกลัทธิคอมมิวนิสต์ใน
ศตวรรษที่ 15 และต่อมาใน
ปี พ.ศ. 2509 (ค.ศ. 1960) ได้มี
การนำเอกสารโบราณสำคัญนี้
ออกจากที่ซ่อนเพื่อนำมาดำเนิ
การซ่อมแซมที่พิพิธภัณฑ์.

สะพานเชื่อมโยง ระหว่างวัฒนธรรม [A BRIDGE BETWEEN CULTURES]

โดย ฮวน คาร์ลอส นูเมซ บัสติโลส (Juan Carlos Nunez Bustillos) นักหนังสือพิมพ์ชาวเม็กซิกันมหาวิทยาลัยกวาดาลาฮารา (Guadalajara) การอธิบายคำยากภาษาคัสติเลียน-เมซูกันของบาทหลวงเฟร มาจัวร์โน คิลเบอร์ติ (Father Fray Maturino Gylberti) พ.ศ. 2102 (ค.ศ. 1559)

as.ปรีษา วัฒนกุลสิทธิ์ ทัตตะ

เรื่องราวสั้นๆ ของการตกเป็นอาณานิคมของชาติอื่น ได้รับการบันทึกลงในหนังสือ "รวมภาษาคนพื้นบ้าน (Collection des Langues Indegenas) ที่ซึ่งเก็บรักษาไว้ที่กวาดาลาฮารา ประเทศเม็กซิโก หนังสือจำนวน 166 เล่มที่เริ่มตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2802 เหล่านี้ ได้ช่วยรักษาภาษาดั้งเดิมของเม็กซิโก 17 ภาษาไว้ แม้ว่าบางภาษาได้สูญหายไปแล้วก็ตาม องค์การยูเนสโกได้ประกาศรับรองและบันทึกลงในทะเบียนมรดกความทรงจำแห่งโลกแล้วในปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007)

ยากที่จะเชื่อว่าแผ่นกระดาษเปราะบาง ที่เมื่อสัมผัสจะต้องสวมถุงมือก่อนนั้นจะแสดงให้เห็นทราบว่าเป็นสะพานเชื่อมต่อวัฒนธรรมในอดีตกับวัฒนธรรมปัจจุบัน และระหว่างวัฒนธรรมยุโรปกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของเม็กซิโก ทั้งนี้กลุ่มหนังสือทั้งหมด (Collecion des Lengvas Indegenas) ที่เขียนด้วยภาษาพื้นบ้านประกอบด้วยหนังสือจำนวน 166 เล่ม ซึ่งรักษาไว้ในห้องสมุดประชาชนฮาลิสโก ฮวน โฮเซ่ อารีโอลา (Jalisco Juan Jose Arreola) ประเทศเม็กซิโก หนังสือเหล่านี้ได้เขียนขึ้นเพื่อใช้เป็นตำราสอนศาสนาในยุคล่าอาณานิคม และเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากตลอดระยะเวลา 4 ศตวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการผสมผสานระหว่างศาสนาและภาษาของชนเผ่าในท้องถิ่นซึ่งต่อมากลายเป็นประเทศสาธารณรัฐเม็กซิโก

มาเรียน่า เมนติลล่า โตรลเล่ (Marina Mantilla Trole) นักวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยกวาดาลาฮารา ยืนยันว่ากลุ่มหนังสือเหล่านี้ประกอบด้วยหนังสือเม็กซิกันเล่มแรกๆ เพียงไม่กี่เล่ม แต่น่าประหลาดใจอย่างยิ่งคือ ได้ทราบว่ามีหนังสือบางเล่มได้สร้างความประหลาดใจได้มากกว่าเล่มที่พิมพ์ก่อนๆ จะมีการพิมพ์ใน ปี พ.ศ. 2043

(ค.ศ. 1500) เสียอีก หนังสือเหล่านี้ได้รับการดูแลรักษาอย่างดีภายในห้องเก็บหนังสือราวกับเป็นห้องเก็บเงินในธนาคาร มีการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นเพื่ออนุรักษ์หนังสือ นักประวัติศาสตร์ยืนยันถึงคุณค่าที่มีอาจประมาณได้ หนังสือเหล่านี้แสดงให้เห็นทราบถึงภาษา 17 ภาษาในตระกูลภาษาที่แตกต่างกัน 9 ตระกูลภาษา บางภาษาในปัจจุบันสูญหายไปแล้ว หนังสือเหล่านี้ช่วยพวกเขาในการสื่อสารกับประชาชนในทุกท้องถิ่นและประเทศใหม่ ๆ ที่พวกเขาเดินทางไปเผยแพร่ศาสนา

ที่ล้างบาปและมิถิลือ

ในกลุ่มหนังสือที่หายากที่สุด มีอยู่เรื่องหนึ่งคือหนังสือเรื่อง **“อาร์ท อัง ลังกัว มิชชาติซา”** โดย เฟร อันโตนิโอ เด โลส เรยส (Fray Antonio de los Reyes) หนังสือเล่มนี้มีอยู่ที่ห้องสมุด เนตตี ลี เบนสัน (The Nettie Lee Benson Library) มหาวิทยาลัยเท็กซัส และที่หอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศส หากท่านอยากให้เห็นหนังสือทุกเล่มในกลุ่มนี้ ท่านสามารถเดินทางไปยังเม็กซิโกทางเรือเพียงแห่งเดียว แทนที่จะต้องเดินทางไกลไปยังห้องสมุดต่างๆ มากกว่า 10 แห่งในประเทศเม็กซิโก สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร

จากข้อเท็จจริงที่ว่า หนังสือเหล่านี้เป็นหนังสือหายากอย่างยิ่งแล้ว คุณค่าของหนังสือที่ผู้ศึกษาจะได้รับ คือสาระในเล่ม มาเรียน่า เบนดิลล่า โตรลเล่ กล่าวว่าข้อมูลความรู้เหล่านี้มีประโยชน์มากเพราะทำให้ทราบถึงพัฒนาการของภาษาพื้นบ้านต่างๆ รวมทั้งขบวนการประสมประสานที่ทำให้เกิดเป็นชุมชนเมโส-อเมริกัน (Mesoamerican Communities) ส่วนใหญ่เป็นพจนานุกรม 2 ภาษา คือ ภาษาคัสติเลียน (Castilian) ใช้เป็นภาษาพื้นบ้านอาร์เตส (Artes) ที่เป็น

คำบรรยายเกี่ยวกับไวยากรณ์ รวมทั้งคำสอนแบบปุจจา-วิสันหา คู่มือในการสารภาพบาปและหนังสือสวดมนต์บางเล่มให้คำอธิบายเกี่ยวกับการออกเสียงอย่างถูกต้องด้วย

หนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า **“โวแคบูลารีโอ เดอ โมลินา”** (Vocabulario de Molina) ของปี พ.ศ. 2014 (ค.ศ. 1571) นั้นเป็นพจนานุกรมที่สมบูรณ์มาก เนื่องจากได้แปลภาษาอังกฤษออกเป็นภาษาเม็กซิกัน เช่น แปลคำ **“purgatory”** ว่า **“nectpauloyan neye otloyan”** หรือคำว่า **“Butterfly cocoon”**

ว่า “Teeilli” ส่วนหนังสืออีกเล่มหนึ่งซึ่งพิมพ์ในปี พ.ศ. 2121 (ค.ศ.1578) ได้กำหนดไว้ในหน้าแรกถึงความมุ่งหมายเพื่อใช้สอนศาสนาว่า **“คำสอนพื้นฐานของคริสต์ศาสนา”** เพื่อสอนชาวพื้นเมืองเกี่ยวกับหลักการของความลึกกลับในศรัทธาต่อคาทอลิกที่ศักดิ์สิทธิ์และให้คนพื้นเมืองเข้าใจได้

ความจริงแล้วการเผยแพร่ศาสนาของชาวสเปนทำให้คณะผู้สอนต้องเรียนภาษาพื้นบ้าน ซึ่งคือการตอบคำถามว่าทำไมจึงต้องแปลถอดความภาษาไว้ในหนังสือที่พวกเขาจะต้องศึกษาต่าง ๆ หนังสือเหล่านี้ต่อมา ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือสำคัญดังกล่าว

หนังสือเหล่านี้เคยถูกเก็บอยู่ในห้องสมุดวัดต่าง ๆ แต่ในพุทธศตวรรษที่ 24 กฎหมายด้านการศาสนาเสรีฉบับหนึ่งได้กำหนดให้เวนคืนทรัพย์สินในความครอบครองของวัด ทำให้หนังสือเหล่านี้ตกมาเป็นของรัฐ ซึ่งนี่คือเหตุผลสำคัญว่าทำไมหนังสือเหล่านั้นจึงมารวมอยู่ในที่เดียวกัน นอกจากนี้มีการพบการนำโลหะร้อนมาประทับลงบนขอบหนังสือ ทำให้กระดาษของหนังสือบางส่วนไหม้จึงก่อให้เกิดตราประทับที่ไม่สามารถลบออกได้อีกบนหนังสือเล่มนั้นอีกด้วย

ความทรงจำในปัจจุบันเกี่ยวกับภาษาที่สูญหาย

มาเรียน่า เมนติลล่า อธิบายว่า คณะนักประวัติศาสตร์ด้านชาติพันธุ์วิทยา ภาษาศาสตร์ ภาษาและวรรณกรรมจากมหาวิทยาลัยกัวดาลาฮาร่าและคอลเลซิโอ มิเคาคาน ได้รับการจัดตั้งขึ้น **“แต่ก็โชคไม่ดีนักที่**

งบประมาณค้นคว้าวิจัยยังไม่เพียงพอ รวมทั้งการสงวนรักษาและการบูรณะฟื้นฟู” นักประวัติศาสตร์ผู้หนึ่งกล่าวว่า เสริมว่า **“อย่างไรก็ตามเราก็ยังมีความหวังเพราะขณะนี้หนังสือเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้เริ่มเข้าสู่กระบวนการอนุรักษ์แล้ว”** ความสนใจของนักวิทยาศาสตร์ในรูปภาพต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นมาก **“ความสามารถของนักวิทยาศาสตร์ทำให้เราเข้าถึงงานเหล่านี้ได้**

มากขึ้น และเรายังมีความสนใจที่จะทำให้หนังสือเหล่านี้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป **“ไม่เฉพาะแต่ในหมู่นักวิชาการ”** เธอสรุป

“การพลิกหน้าหนังสือที่บางเล่มมีอายุมากกว่า 300 ปี เสมือนเป็นการท่องเที่ยวสู่ออดีต บางเล่มมีลายมือของบาทหลวงหลายรูปที่เขียนบันทึกเพิ่มเติม หนังสือเหล่านี้จึงเป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงวิวัฒนาการของวัฒนธรรมและภาษาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังทำให้เรามีความทรงจำที่มีชีวิต แม้ว่าหลายภาษาจะสูญหายไปแล้ว นั้นย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่าหนังสือเหล่านี้เป็นสะพานเชื่อมทอต่อระหว่างยุคสมัยและวัฒนธรรม เมนติลล่ากล่าวว่า

“เรามีความประสงค์ที่จะรักษามรดกเหล่านี้ไว้โดยทำการศึกษาและส่งเสริมเผยแพร่ แต่ควรสังเกตว่าสิ่งเหล่านี้มิใช่สมบัติของมหาวิทยาลัยกัวดาลาฮาร่าหรือของรัฐอาลิสโก หรือประเทศเม็กซิโก แต่เป็นส่วนหนึ่งของมรดกความทรงจำแห่งโลก” นักวิจัยค้นคว้าผู้หนึ่งกล่าวทิ้งท้ายราวเป็นความหวังใฝ่ฝันที่มีต่อลูก ออกเป็นภาษาสเปนที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2154 ว่า **“El Carnino al cleto In Lingua mexicana”.**

การกลับมาของภาพยนตร์ เคลลี แก๊งค์

[THE RETURN OF KELLY GANG]

เรื่องโดย โจ ชิเชสเตอร์ ผู้ผลิตรายการ ซันเดย์ อาร์ท สถานีโทรทัศน์ เอบีซีทีวี ประเทศออสเตรเลีย
(Jo Chichester, Producer, Sunday Arts, ABC TV, Australia)

© ลิขสิทธิ์ของจดหมายเหตุนิพนธ์ และ เสียง แห่งชาติออสเตรเลีย เรื่อง เคลลีแก๊งค์ ค.ศ.1906 เนด เคลลี ยิง ฟิตซ์ แพททริกในลานเลี้ยงม้า (Ned Kelly - Fitz Patrick)

ลิขสิทธิ์ ทรูจิวดั สัมภาษณ์ความลับกับนักประพันธ์ ส.ป. ฟูแล

งานสอบสวน เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และโชค
นี่คือองค์ประกอบสำคัญของการรื้อฟื้นเรื่องราว
ของ เคลลีแก๊งค์ ภาพยนตร์สารคดีเรื่องยาวเรื่อง
แรกของโลกให้กลับมาโลดแล่นอีกครั้ง ด้วยปัจจัย
ทั้งสามประการข้างต้น ประเทศออสเตรเลียได้
เปิดกรรือฟื้นตำนานภาพยนตร์สารคดีเรื่องยาว
เรื่องแรกสุดที่เป็นที่ประทับใจและเป็นส่วนหนึ่ง
ของความทรงจำที่ควรที่จะเก็บไว้กลับคืนมา

เป็นที่รู้กันว่าภาพยนตร์
ของอเมริกามีความโดดเด่นไป
ทั่วโลก จึงอาจเป็นเรื่องที่สร้างความ
แปลกใจแก่นักนิยม
ภาพยนตร์อย่างมาก เมื่อทราบ
ว่าภาพยนตร์แนวสารคดีเรื่อง
แรกนั้นที่จริงแล้วผลิตโดย
ประเทศออสเตรเลีย

ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษ
ที่ 1800 ฟิล์มภาพยนตร์ได้ทำ
หน้าที่ในการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ
ตลอดจน สภาพแวดล้อมภายใน
ประเทศซึ่งก่อนที่จะนำออกฉาย
ให้ผู้ชมที่ตื่นตระหนก จะต้อง
ได้รับการตรวจสอบก่อน แต่ใน

ยุคนั้นไม่มีฟิล์มภาพยนตร์สีม้วน
ที่มีความยาวเกินกว่า 10
นาที และใช้ฟิล์มทั้งม้วน
เต็ม ๆ แต่ทุกอย่างที่
กล่าวถึงนี้เปลี่ยนแปลงไป
เมื่อชาวออสเตรเลีย
ครอบครัวหนึ่งที่ทำธุรกิจ
เกี่ยวกับหุ้นส่วน
ภาพยนตร์ได้ลงทุนทำ
ภาพยนตร์เรื่องยาวแนว
เล่าเรื่องด้วยตัวเอง โดย
ใช้ฟิล์มทั้งสิ้น 5 ม้วน
นี่เป็นจุดกำเนิดของสิ่งที่
ในอนาคตเรียกว่า
ภาพยนตร์เรื่องยาว

การถ่ายทำภาพยนตร์ สารคดีเรื่องยาว

ภาพยนตร์เรื่องยาวของ
ช่องโจร์เคลลี (The Story of
Kelly Gang) ได้รับการขึ้น
ทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำ
แห่งโลกในปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ.
2007) ภาพยนตร์เรื่องนี้ออก
ฉายครั้งแรกที่หอประชุม
เมลเบิร์นเอเธเนียม (Melbourne's
Athenaeum Hall) ในวันถัด
จากวันคริสต์มาสหรือที่เรียกกัน
ในภาษาอังกฤษว่าบ็อกซิ่งเดย์
(Boxing Day) ซึ่งตรงกับวันที่

26 ธันวาคม พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1900) ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นนวนิยายอิงชีวิตจริงของ เนด เคลลี (Ned Kelly) โจรป่าผู้ทรนง (Bushranger) ซึ่งถูกจับและประหารชีวิตด้วยการแขวนคอเมื่อ 25 ปีที่แล้ว

ปฏิบัติการที่ห้าวหาญของเนท เคลลีและพลพรรคกลุ่มโจรของเขาเป็นภาพที่ตราตรึงแก่ชาวออสเตรเลีย และแม้ว่าเขาจะเสียชีวิตไปแล้วก็ตามตำนานของเขาก็ยังคงได้รับการรักษาไว้ในแบบนวนิยาย การกระทำรุนแรงใดๆ ที่เคลลีแก๊งค์ กระทำนั้นก็เพื่อการต่อต้านตำรวจและปกป้องเกียรติของสตรี ภาพลักษณ์ของเคลลีแก๊งค์ ในยุคหลังอาณานิคมถูกมองว่าเป็นฮีโร่ที่ต่อต้านผู้ปกครองที่มีอำนาจลึกลับที่เข้ามาในยุคอาณานิคม ภาพสุดท้ายที่เป็นที่จดจำของเคลลี คือ ภาพของเขาที่โรงแรมเกลนโรแวน (The Glenrowan Hotel) เคลลีในชุดเกราะที่ทำเองเพื่อป้องกันกระสุนปืนของตำรวจ ยังคงเร้าอารมณ์ให้กับคนทั้งชาติที่มีต่อความกล้าหาญ ความเชื่อมั่น และสิ่งที่เป็นที่ถกเถียงกันคือ แรงผลักดันให้ผู้ต้องหาชาวไอริชที่ลี้ภัยกระทำผิดกฎหมาย

สิ่งที่เกิดขึ้นและไม่ได้สร้างในภาพยนตร์เรื่องนี้

ชาร์ล เทท (Charles Tait) ผู้จัดฉายภาพยนตร์

ตกหลุมรักในเสน่ห์แบบสากลของเรื่องนี้และได้นำมาเขียนเป็นบทและกำกับการแสดง จอห์นและเนวิน (John and Nevin) พี่น้องของเขาเข้ามาช่วยเหลือโดยทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่าย ภาพยนตร์ที่มีความยาวหนึ่งชั่วโมงเรื่องนี้ นอกจากนั้นพวกเขายังได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ ในเรื่องของการทำหน้าที่ต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อนผู้จัดฉายภาพยนตร์ด้วยกันได้แก่ มิลเลียด จอห์นสัน (Milliad Johnson) และ วิลเลียม กิบสัน (William Gibson) ซึ่งทำหน้าที่ผู้ผลิตร่วมและเป็นที่ปรึกษาทางเทคนิคและช่างกล้อง เดอะสตอรี่ ออฟ เคลลีแก๊งค์ (The Story of Kelly Gang) ออกฉายให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมเป็นเวลาหลายสัปดาห์ทั่วออสเตรเลีย และในปีถัดมาก็ได้ไปฉายในต่างประเทศคือ นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์

มีการฉายภาพยนตร์เรื่องนี้ที่เมืองต่าง ๆ ของประเทศออสเตรเลียในเวลาเดียวกัน ทำให้คิดว่าน่าจะมีการผลิตออกมาอย่างน้อยครั้งโหล แต่สิ่งที่เป็นที่ถกเถียงกันมากคือ เรื่องเกี่ยวกับการที่หนังโดนห้ามฉายอย่างฉับพลันที่เมืองวิกตอเรีย (Victoria Town) ซึ่งเป็นเมืองที่ เคลลีแก๊งค์ ออกปฏิบัติการ ปีถัดมาทั่วทั้งรัฐก็มีการห้ามฉาย ภาพยนตร์เรื่องนี้ และในปี

พ.ศ. 2473 (ค.ศ. 1930) ภาพยนตร์ทั้งหมดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำของโจรป่าก็ถูกห้ามไม่ให้ฉายทั่วทั้งประเทศออสเตรเลีย นี่เป็นครั้งแรกที่ภาพยนตร์สารคดีเรื่องยาวประสบกับอุปสรรคที่เรียกว่าการตรวจและห้ามฉาย (Censorship) เดอะสตอรี่ ออฟ เคลลีแก๊งค์ ไม่ได้เพียงแต่มีเอกลักษณ์เฉพาะในความยาวของเรื่องเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักฐานของการใช้เทคโนโลยีการถ่ายภาพยนตร์ที่ซับซ้อนมาก จากแต่ละฉากส่วนใหญ่ใช้เวลาเกินกว่า 10 นาที การจับภาพการแสดงในลักษณะที่มีการจับภาพตั้งแต่ระดับกลางถึงยาว และการสร้างสิ่งที่เป็นที่ตกลงกันว่า

เป็นพื้นฐานของสิ่งที่ในอนาคตจะกลายเป็นประเภทของภาพยนตร์แบบหนึ่งที่ยั่งยืนที่สุดคือภาพยนตร์ชีวิตของโคบาลในภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกา

ถึงแม้ว่าภาพยนตร์เรื่องนี้จะโด่งดังมาก แต่เนื่องจากข้อจำกัดของการจัดเก็บฟิล์มภาพยนตร์ที่ติดไฟง่ายซึ่งง่ายต่อการเสียหายมาก ฟิล์มของภาพยนตร์เดอะสตอรี่ ออฟ เคลลีแก๊งค์ หายสาบสูญ

ไปเกือบหมดในช่วงกลาง
ทศวรรษที่ 40 อย่างไรก็ตามก็มีการ
ผลิตภาพยนตร์เรื่องนี้ในอีกหลาย
เวอร์ชัน และในบางเวอร์ชันก็
สร้างความฉงนสนเท่ห์ให้กับ
บรรดานักประวัติศาสตร์ที่ตั้ง
คำถามถึงความแท้จริงของต้นฉบับ
แต่ในกลางทศวรรษที่ 70 (ใน
คริสต์ศตวรรษปัจจุบัน) ชิ้นส่วน
เล็ก ๆ ของ ผลงานชิ้นโบว์แดงที่
พี่น้องเทดผลิตขึ้นในปี พ.ศ. 2449
(ค.ศ.1906) ก็เริ่มปรากฏขึ้น บางที
ก็ในสถานที่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้

ได้พบฟิล์มทั้งม้วนในสภาพที่
ค่อนข้างสมบูรณ์และได้นำไป
เก็บรักษาที่หอจดหมายเหตุ
ภาพยนตร์และโทรทัศน์แห่ง
สหราชอาณาจักร (the National
Film and TV Archive of
United Kingdom)
ด้วยสิ่งละอันพันละน้อย
เหล่านี้ ตลอดจนจูลสารแจ้ง
รายการในตอนแรกเริ่มที่ได้เก็บไว้
ณ หอจดหมายเหตุภาพและเสียง
แห่งออสเตรเลีย (Australia's
National Film and Sound

จำเป็นโดยการยืมจากนั้น ๆ
จากบุคคลที่มีอยู่ในครอบครอง
แม้ว่าจะมีวิธีการที่เป็นขั้นตอน
เช่นนี้แล้ว ก็สามารถซ่อมแซม
กลับมาได้เพียง 17 นาทีของ
ต้นฉบับเท่านั้น แดมใน 17 นาทีนี้
ยังมีฉากสำคัญบางฉากที่ได้รับ
ความเสียหายเพราะสารเคมีจนแทบ
จะไม่มีใครจำได้

ใบปะหนัง ภาพโปสเตอร์
ภาพถ่าย และรายงานข่าวใน
หนังสือพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2449
(ค.ศ.1906) ที่ได้รับการดูแลรักษา
เป็นอย่างดีนั้นไม่อาจ
ประเมินเป็นมูลค่าได้
เอกสารจดหมายเหตุนี้มีความ
สำคัญพอ ๆ กับการค้นพบ
ฟิล์มที่ไม่สมบูรณ์ซึ่งอาจนำมา
ใช้ในการกำหนดความต่อเนื่อง
การระบุลักษณะตัวละคร
และการลำดับเรื่อง
การติดตามร่องรอยอย่างมาก
เป็นส่วนสำคัญของความพยายาม
ที่จะฟื้นฟูบันทึกเรื่องราวที่ปรากฏ
อย่างราง ๆ แต่ยิ่งใหญ่ในความทรงจำ
ของชาวออสเตรเลีย ภาพยนตร์เรื่องนี้
บรรยายถึงเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์
ที่ไม่อาจประเมินค่าหรือวัดได้ต่อมรดกทางวัฒนธรรม
ของออสเตรเลีย หนึ่งในศตวรรษผ่านไป
เรื่องราวของช่องโจรสลัดและอิทธิพลของ
มันต่ออัตลักษณ์ความเป็นชาติของชาวออสเตรเลีย
ไม่เคยปรากฏอย่างกระจ่างแจ้งชัดเจน
เช่นนี้มาก่อน.

**ความสำคัญของ
สิ่งละอันพันละน้อย**

มีการพบชิ้นส่วน
เล็ก ๆ ของฟิล์ม
ภาพยนตร์ที่เมืองอาดิเลด
(Adelaide) บ้างก็พบ
ในเมืองเมลเบิร์น
(Melbourne) ส่วนใหญ่
เป็นส่วนที่เหลือซึ่งถูกทิ้งโดย
ผู้จัดฉายภาพยนตร์ในท้องที่
ผู้จัดฉายภาพยนตร์บางรายก็
ทำการเรียงฉากใหม่และเติมชื่อ
เรื่องของตัวเองหรือแม้แต่เพิ่มฉาก
ที่ถ่ายทำที่อื่น ในปี พ.ศ. 2525
(ค.ศ.1982) ได้มีผู้ประสงค์ดีส่งฟิล์ม
ขนาดยาวที่มีสภาพเสียหาย
อย่างมากมาให้ที่สำนักงานของ
วารสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
ภาพยนตร์ (a Film Industry
Magazine) ภายหลังจากที่พบ
ฟิล์มนี้ถูกทิ้งในถังขยะ แต่ความสำเร็จ
ครั้งยิ่งใหญ่เกิดขึ้นในปี
พ.ศ. 2549 (ค.ศ. 2006) เมื่อ

Archive) ทำให้สามารถสร้าง
เดอะสตอรี่ ออฟ เคลลีแก๊งค์
ขึ้นมาใหม่ ความก้าวหน้าของ
การซ่อมแซมในแบบดิจิทัลซึ่ง
ทำขึ้นโดย ห้องทดลองแฮกฮีฟิล์ม
(Haghefilm Laboratories)
ในกรุงอัมสเตอร์ดัมช่วยคืนสภาพ
ให้ภาพยนตร์เรื่องนี้บางส่วน
การคืนสภาพให้ฟูเตจ (Footage)
ควรจะเป็นการทำขึ้นมาใหม่
ความเสียหายของแต่ละเฟรมที่
เกิดจากฝุ่นและความสกปรกจะ
ได้รับการทำความสะอาด และ
เฟรมที่หายไปนั้นจะได้รับการทำ
จำลองขึ้นมาใหม่ถ้ามีความ

จดหมายเหตุการค้าทาส : เอกสารตามท่าเรือ

(SLAVE TRADE ARCHIVES : PORTS OF CALL)

โดย หลุยส์ เบแนร์ (Louis Besges) ภัณฑารักษ์ใหญ่ของหอจดหมายเหตุมรดกของชาติ (National Heritage).

กระทรวงวัฒนธรรม, ประเทศฝรั่งเศส

© ลิขสิทธิ์หอจดหมายเหตุแห่งชาติโคลอมเบีย

“ข้อตกลงการห้ามค้าทาสผิดำ” แหล่งที่มา : วารสารรีอัล ออดิเอนเซีย คุนดินามาสคา (Real Audiencia - Cundinamasca volume 19, 1557) ฉบับที่ 19 ค.ศ. 1557
18 มิถุนายน ซานตาเฟ โบโกเต (Santafa Bogota)

นางสาวณัชชา วงศ์พาณิชย์ ชูแปง

ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในแวดวงวิชาการของนักประวัติศาสตร์ในสองสามทศวรรษที่ผ่านมา จดหมายเหตุการค้าทาสทางแอตแลนติกได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการว่าเป็นความทรงจำของเหตุการณ์ที่ได้รับการยกระดับขึ้นเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ประเทศยุโรปที่เคยค้าทาสแอฟริกันระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 16- 19 เพื่อผลประโยชน์ของอาณานิคมโพ้นทะเล ที่มีคลังเก็บเอกสารที่ใหญ่ที่สุด ตัวอย่างเช่น เอกสารโต้ตอบทางราชการของหน่วยงานอาณานิคมในแต่ละท้องถิ่น เดียวนี้เก็บรักษาอยู่ในหอเอกสารจดหมายเหตุที่คิวดุสหรายอาณานิคม (สำนักงานอาณานิคม) หอจดหมายเหตุโพ้นทะเลฝรั่งเศส ที่ เมืองเอซ อองโปรวอง (Aix - en - Province) ประเทศฝรั่งเศส (ชุดเอกสาร

อาณานิคม) จดหมายเหตุเกี่ยวกับอินเดีย (Archive General de Las Indias) ที่เมืองเซวิลล์ (Seville) ประเทศสเปน (ชุดเอกสาร Capitania general de Cuba) หอจดหมายเหตุหลวงที่โคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก และหอจดหมายเหตุอาร์คีโวฮิสโตรีโค อุลทาสมาซิโน (The Arquivo Historico Ultamasino) ที่ลิสบอน ประเทศโปรตุเกส

สมุดทะเบียนและปูมเรือ บันทึกความทรงจำและเรื่องการทำงาต่างๆ รายงาน-สำมะโนทาส- จดหมายเหตุการค้าทาสทางแอตแลนติกได้รับการรับรองว่าเป็นเอกสารใหม่ที่เป็นทางการว่าด้วยการเดินทางของเรือขนทาสในอดีตที่แล่นระหว่างยุโรป อเมริกา และแอฟริกา เอกสารล้ำค่าเหล่านี้ปัจจุบันอยู่ที่ไหน

ในประเทศแอฟริกาซึ่งเคยเป็นเหยื่อการค้าทาสยังมีเอกสารจดหมายเหตุในช่วงเวลาที่มี การต่อต้านการค้าที่ผิดกฎหมาย มีการตั้งศูนย์อำนาจการขึ้นใน รัฐแรก ๆ ที่ตั้งขึ้นโดยทาสที่ได้รับ การปลดปล่อย เช่น เซียร์รา ลีโอน (Sierra Leone) และ ไลบีเรีย (Liberia) ชุดเอกสาร ที่รวบรวมไว้นี้ได้รับความเสียหายจากสงครามกลางเมืองที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ ในประเทศ ที่พูดภาษาโปรตุเกสคือ แคบ เวิร์ด ชาวโตเม แอ แปรงซิบ และแองโกลา (Cap Verde, Sao Tome Principe and Angola) เอกสารสำคัญบาง เรื่องของอดีตการปกครองอาณานิคมมีอายุย้อนหลังไปได้ไกลถึง คริสต์ศตวรรษที่ 17 คือเอกสาร อาร์คีโว แดล คามารา มุนิชิ ปาล เดอ แปรงซิบ (Zrquivo dal Camara municipal de Principe) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2208 (ค.ศ. 1665)

ในอเมริกา หอจดหมายเหตุแห่งชาติอนุรักษ์เอกสารไว้ ได้อย่างค่อนข้างครบถ้วนและ ไม่ได้รับการเปิดดูบ่อยนัก ใน ประเทศอาร์เจนตินา แผนกอาณานิคมเซคซียง กาบิเอเรโน (Seccion Gabiemo) เริ่มต้น ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 ใน ประเทศโคลอมเบีย ชุดเอกสาร เนโกรส์ อี เอส -คลาวอส (Negros y Esclavos) เริ่ม จาก ค.ศ. 1553 ในประเทศ

บราซิล เอกสารฟันโด มารินฮา - เซครทาเรีย เดส์ เอสตาโด (Fundo Marinha - Secretaria de Estado) ค.ศ. 1780-1895 และใน ประเทศคิวบา หอจดหมายเหตุ ส่วนบุคคล วาเล อิชนากา (Valle - Iznaga) ย้อนหลัง ไปถึง ค.ศ. 1606

บริษัท ทำเรือและเอกสาร ส่วนบุคคล

นอกจากเอกสารที่กล่าว มาแล้วยังได้พบเอกสารชุด เครื่องหมายการค้าในครอบ

ครองของบริษัทใหญ่ ๆ ที่ได้รับ ลัมปทานผูกขาดการค้าทาส เช่น บริษัท ดัช เวสต์ - อิน ดิสซ์ (Dutch West - Indisohe) ที่กรุงเฮก ค.ศ. 1675-1791 บริษัทบริติช รอยัล แอฟริกัน (British Royal African) ค.ศ. 1672-1731 ใน หอเอกสารจดหมายเหตุที่คิว (Kew) บริษัท เวสต์ - อินดีส แอนด์ กินี (West - Indies and Guinea) ค.ศ. 1671-1754 ที่โคเปนเฮเกน และบริษัท เดส แองเดส์ ฟรังเซส (Des Indes

francaises) ที่ลอร์รียง (Lorient)

ในลักษณะเดียวกัน ยังมี เอกสารจดหมายเหตุอยู่ตาม ทำเรือที่เคยค้าทาสในยุโรปส่วน มาก คือลิเวอรัพูล บริสตอล ลอนดอน ลาโรแชลส (La Rochelle) บอร์โด นองส์ (Bordeaux) (Nantes) เลอ ฮาฟร์ (LeHavre) มิด เดิลเบอร์ก (Middleburg) แอมสเตอร์ดัม หอการค้า การ ทำเรือ ศาลทหารเรือในอดีต มีเอกสารจำนวนมากเกี่ยวกับ การค้าทางทะเลตลอดช่วงคริสต์

ศตวรรษที่ 18 ที่เด่นมากคือ เอกสาร จดหมายเหตุ ของพ่อค้าที่ ล้มละลายซึ่ง เก็บอยู่ที่เมือง แอนท์-เวิร์พ

(Antwerp) และบอร์โดซ์ (Bordeaux)

นอกจากนั้นยังมีเอกสาร ส่วนบุคคล เช่น พ่อค้าทาส ชาวเบลเยียมชื่อกัปตัน ฟอน อัลสไตน์ (Van Alstein) แห่ง เมืองเกินท์ (Gent) พ่อค้าทาส ชื่อฮัมฟรีย์ มอริส (Humphrey Morice) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ ธนาคารแห่งอังกฤษ (Bank of England) ตั้งแต่ ค.ศ.1721-1736 ที่กรุงลอนดอน

การยกเลิกการค้าทาส ก่อให้เกิดงานวิจัยสำคัญ ๆ

เกี่ยวกับทาสในประเทศอังกฤษ
ตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19
โดยมีเนื้อหาต่อเนื่องกับการ
อภิปรายในรัฐสภาก่อนการ
ลงมติเพื่อออกกฎหมายใน ค.ศ.
1807 (เอกสารรัฐสภา) เรื่อง
ทำนองเดียวกันนี้เกิดขึ้นที่ประเทศ
ฝรั่งเศสในระยะเวลาของการ
ล้มล้างสถาบันกษัตริย์ จนถึง
สมัยการเลิกทาส ค.ศ. 1848

**มีอะไรบ้างในเอกสาร
จากหมายเหตุ**

เอกสารที่เกิดรักษาชุด
ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ความทรงจำ
เรื่องการค้าทาสและเรื่องของ
ทาสคงอยู่ตลอดไป เป็นที่น่า
สังเกตว่าการลงทะเบียนจำนวน
มากเกี่ยวกับการเดินเรือ
สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลอย่าง
หลากหลายในเรื่องการค้าทาส
และบางทีรายละเอียดของการ
เดินทางเรือที่สำคัญด้วย

เอกสารการเดินทางทาง
ทะเลให้ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณค่า
ยิ่งอีกด้วย เช่น กฎระเบียบและ
สัญญาการเดินทางที่กล่าวถึง
วินัยบนเรือ รายงานของกัปตันเรือ
ที่มักบรรยายถึงสถานที่ที่
ดำเนินการค้า และปุมเรือที่
เล่าถึงการจลาจลที่เกิดขึ้น
ระหว่างการเดินทาง

บันทึกความทรงจำและ
เรื่องการท่องเที่ยวต่าง ๆ บอกเล่า
ประวัติศาสตร์ เรื่องของทาส
ในแง่มุมอื่น ๆ อีกด้วย ในคริสต์
ศตวรรษที่ 18 มีหลาย ๆ เรื่องที่

บรรยายถึงเส้นทางการค้าทาสที่
แตกต่างกันไป บางครั้งมีการ
วาดแผนที่ชายฝั่งแอฟริกา
ประกอบไว้ และบ่อยครั้งที่เล่า
ถึงธรรมเนียมประเพณีของผู้ที่
ตกเหยื่อของการค้าทาสด้วย
ชุดเอกสารส่วนบุคคล
อื่น ๆ ได้มาจากไร่เกษตรกรรม
ในอเมริกา ประกอบด้วยใบ
เสร็จรับเงินของการขายทาส
สัญญาลายลักษณ์อักษรที่
กำหนดการจ่ายเงิน หรือบัญชี
การเงินแยกประเภท เอกสาร
ทั้งหมดนี้คือข้อมูลที่นำมาใช้
ปะติดปะต่อเรื่องชีวิตประจำวัน
ของพวกเขาที่ทำงานในไร่

ส่วนการทำสำมะโนทาส
ทั้งก่อนและหลังการเลิกทาส
เราพบได้ในอาณานิคมลาติน
อเมริกา เป็นต้นว่าเอกสารการ
ขายและการจำนองทาสใน
ประเทศบราซิล และปฏิบัติการ
ปลดปล่อยเป็นอิสระในประเทศ
อาร์เจนตินา เช่นเดียวกับใน
ทวีปแอฟริกา มีรายชื่อทาสที่ได้
รับการปลดปล่อยโดยราชนาวิ
อังกฤษ เริ่มในปี ค.ศ. 1815 ซึ่ง
พวกนี้ไปตั้งรกรากใหม่ในเซียร์รา
ลีโอน

(จากชุดเอกสาร **“ทะเบียนชาว
แอฟริกันที่ได้รับการปลดปล่อย”** :
Liberated African Registers)

เอกสารจดหมายเหตุ
บางชิ้นที่เพิ่งเปิดเผยเมื่อเร็วๆ นี้
เช่น หนังสือตัวเขียนภาษา
อาหรับ ชื่อ ชิน เกอร์ดติ
(Chinguetti) เกี่ยวกับแอฟริกา
ในทิมบักตู (Timbuktu) (มี
บทความเกี่ยวข้อง) และเอกสาร
ซาอูเอียซ (Zaouias) ซึ่งเป็น
นิกายศาสนาของชาวอัลจีเรีย
และมอรอคโค ที่อยู่แถบทะเล
ทรายซาฮารา ที่อาจเปิดเผย
เรื่องราวของทาสแอฟริกัน
ในแง่มุมใหม่ ๆ

แหล่งเก็บ
เอกสารเหล่านี้
กระจัดกระจาย
อยู่ทั่วโลก สิ่งนี้
บ่งบ่งความสำคัญ
ของภารกิจใหญ่
หลวงที่ต้อง
ทำให้สำเร็จ คือ

สำรวจและทำบัญชีรายการ
เอกสารและการอนุรักษ์เอกสาร
การค้าทาส ในปี ค.ศ. 2007
หอจดหมายเหตุแห่งประเทศ
ฝรั่งเศสได้พิมพ์คู่มือแนะนำแหล่ง
เอกสารการค้าทาสและเรื่องของ
ทาสเป็นตัวอย่างสำหรับยุโรปได้
ในแอฟริกาตะวันตกมีบางประเทศ
ที่เกิดขึ้นจากสงครามกลางเมือง
การพิทักษ์รักษาเอกสารชุดสำคัญ ๆ
เช่น เอกสารที่เซียร์รา ลีโอน คือ
เป้าหมายที่ประชาคมนานาชาติ
ควรรับเป็นธุระดำเนินการ.

ภาพยนตร์อมตะ
นิรันดร์กาลอันลือชื่อ
บางเรื่องได้รับการขึ้น
ทะเบียนเป็นมรดก
ความทรงจำแห่งโลก
นอกจากนี้ยังมีภาพยนตร์
เรื่องอื่นๆ ที่ถึงแม้จะไม่
เลื่องชื่อกเท่าแต่ก็
สมควรได้รับการขึ้น
ทะเบียนเป็นมรดก
ความทรงจำแห่งโลก
เช่นกัน ทั้งนี้เพราะ
ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าว
เป็นประจักษ์พยานที่
แสดงถึงผลสำเร็จ
อันยอดเยี่ยมของ
มนุษยชาติ

ภาพยนตร์ฝรั่งเศสที่ตระกูล ลูมิแอร์ (LUMIERE) ผลิตขึ้น

คำว่า “Cinema”

มาจากคำเต็มว่า “Cinematographe” หมายถึงเครื่องมือชนิดหนึ่งที่สองพี่น้องตระกูลลูมิแอร์ คือ ออกุสต์และหลุยส์ (Auguste and Louise) ประดิษฐ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2438 (ค.ศ. 1895) โดย เขาทั้งสองคือผู้ทำให้โลกรู้จักคำว่า ภาพยนตร์เป็นครั้งแรก ด้วยการฉายภาพยนตร์เรื่อง “La Sortie des usines Lumiere” หรือชื่อในภาษาอังกฤษว่า “Leaving the Lumiere Factory” หอเก็บฟิล์มภาพยนตร์ของพวกเขา มีภาพยนตร์กว่า 1,405

เรื่อง ซึ่งเป็นผลงานของผู้บุกเบิกภาพยนตร์ระหว่าง ปี พ.ศ. 2438-2443 (ค.ศ. 1896-1900) ประกอบด้วยภาพยนตร์สารคดีจำนวนมากที่บรรจุภาพและเสียงเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ละคร และเรื่องตลก ภาพยนตร์ชุดนี้ได้รับการเก็บรวบรวมรักษา

เยอรมนีในปัจจุบัน เป็นระยะเวลาอันยาวนานที่คำว่า “มุ่มมุ่มสร้าง” จะเป็นประโยคยอดนิยมที่ติดมากับภาพยนตร์ เมโทรโพลิส เป็นภาพยนตร์ที่ใช้ผู้แสดงประกอบจำนวนถึง 35,000 คน มีความยาวของเนื้อฟิล์มทั้งหมดกว่า 620,000 เมตร และใช้เวลากว่าหนึ่งปีในการถ่ายทำ

มรดกความทรงจำแห่งโลก ในรูปแบบภาพยนตร์ [CINEMA]

สิทธยา ไสริณี สำนักข่าวสัมพันธ์ประเทศไทย ชุมดา

โดยหอดจดหมายเหตุภาพยนตร์แห่งประเทศฝรั่งเศส รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่เว็บไซต์ <http://www.institut-lumiere.org/english/frames.html>

ภาพยนตร์เรื่อง เมโทรโพลิส (METROPOLIS) ของเยอรมนี

ภาพยนตร์เจียบแนวล้ำสมัยของผู้กำกับฟริทซ์ แลง (Fritz Lang) ได้รับการพิจารณาให้เป็นผลงานชิ้นโบว์แดงในด้านผลงานแนวเหนือจริงของ

แต่เพราะล้มเหลวในเชิงธุรกิจ เมื่อมีการออกฉายครั้งแรกในปี พ.ศ. 2470 (ค.ศ.1927) ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงถูกตัดทอนให้สั้นลงอย่างน่าตกใจ อย่างไรก็ดี เรื่องเมโทรโพลิสได้รับการนำกลับมาทำใหม่อีกครั้งให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับดั้งเดิมพร้อมด้วยการบันทึกเสียงภาพยนตร์ในขณะนั้น โดยวงดนตรี ซารบรุคเคน (Saarbrucken Symphony Orchestra) รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่เว็บไซต์ <http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpU>

RL_ID=4863&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

ภาพยนตร์เรื่อง ลอส ออล วิชาเศษของเม็กซิโก (LOS OLVIDADOS)

หลังจากหายสาบสูญไปกว่า 20 ปี ปัจจุบันฟิล์มเนกาทีฟต้นฉบับของภาพยนตร์เรื่อง ลอส ออล วิตาเดส ซึ่งผลิตในปี พ.ศ. 2493 (ค.ศ. 1950) ก็ถูกค้นพบและได้รับการเก็บรักษาอยู่ในหอจดหมายเหตุภาพยนตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติในกำกับรัฐที่กรุงเม็กซิโก เพราะเนื้อหาของภาพยนตร์บอกเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีชีวิตอยู่ในชุมชนแออัดในเมือง การถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนี้จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นอย่างมากจนแม้ภายหลังเมื่อหนังออกฉายแล้ว ความขัดแย้งก็ยังคงมีอยู่ ลอส ออลวิตาเดส หรือที่รู้จักในภาษาอังกฤษว่า **“The Young and The Damned”**

หนึ่งปีหลังจากการออกฉายครั้งแรก ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการฉายที่เทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ ก่อให้เกิดกระแสเสียงที่พูดถึงเป็นอย่างมาก จนทำให้หลุยส์ บุนนุเอล (Luis Bunuel) ผู้กำกับภาพยนตร์ลูกครึ่งสเปนและเม็กซิโกคว้ารางวัลในเทศกาลภาพยนตร์ครั้งนั้น ผู้กำกับ บุนนุเอล ยังคงสร้างภาพยนตร์อีกหลายเรื่องในเม็กซิโกและยุโรป เขาได้รับการยกย่องในปัจจุบันว่าเป็นหนึ่งในผู้กำกับ

ภาพยนตร์ที่ดีที่สุดของโลก ผู้กำกับบุนนุเอล เสียชีวิตในปี พ.ศ. 2526 (ค.ศ. 1983) รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่เว็บไซต์ http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpURL_ID=6875&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

ภาพยนตร์การเดินทางพิชิตขั้วโลกใต้ของโรอัลด์ อัมมุนเซน (ROALD AMUNDSEN) ชาวนอร์เวย์

นักสำรวจอัมมุนเซน และลูกทีมผู้ชายอีก 4 คน คือ บุคคลกลุ่มแรกที่เดินทางไปถึงขั้วโลกใต้ คณะได้เดินทางไปถึงเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2454 (ค.ศ. 1911) ความสำเร็จอันกล้าหาญครั้งนี้เกิดขึ้นได้การวางแผนยอดเยี่ยมและการปฏิบัติการที่เป็นขั้นตอน ภาพยนตร์เรื่องนี้บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ตั้งแต่ ขั้นตอนการเตรียมการสำหรับการปฏิบัติการเดินทางไป-กลับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2453-2455 (ค.ศ. 1910-1912) โดยใช้รถเลื่อนหิมะลากโดยสุนัข ถึงแม้ว่าสภาพวัสดุอุปกรณ์ในปัจจุบันจะไม่สมบูรณ์ แต่ก็ประกอบด้วยของเดิม ได้แก่ ฟิล์มเนกาทีฟและภาพถ่ายที่อัดล้างครั้งแรกและครั้งที่สอง ซึ่งทั้งหมดได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีที่สถาบันภาพยนตร์และหอสมุดแห่งชาตินอร์เวย์ (The Norwegian Film Institute and the National Library) รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่เว็บไซต์ <http://portal.unesco.org/ci/>

en/ev.phpURL_ID=16296&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

ภาพยนตร์อังกฤษเรื่อง สงครามที่ซอมม์ (THE BATTLE OF SOMME)

สงครามที่ซอมม์ เป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทำในปี พ.ศ. 2459 (ค.ศ. 1916) โดยมีเนื้อหาบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์การสู้รบครั้งสำคัญในเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 1 ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาพยนตร์กึ่งสารคดีเรื่องยาวเรื่องแรกที่เคยสร้างมา โดยมีการบันทึกภาพจริงจากสงครามที่ดำเนินอยู่ในเวลานั้น ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นตัวชี้ที่แสดงถึงพัฒนาการของภาพยนตร์สารคดีและการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามซึ่งนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นการปฏิบัติทางจริยธรรมของภาพยนตร์ที่สร้างโดยใช้เหตุการณ์จริงซึ่งยังคงเกี่ยวข้องกับปัจจุบัน สำเนาของฟิล์มที่เก่าแก่ที่สุดได้รับการเก็บรักษาในฐานะที่เป็นฟิล์มเรื่องสำคัญของคอลเลกชันภาพยนตร์ที่เก็บอยู่ในพิพิธภัณฑ์สงครามของอังกฤษ (The British Imperial War Museum) รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่เว็บไซต์

http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpURL_ID=16263&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

สมบัติล้ำค่าแห่งมวลมนุษยชาติ

[UNIQUE TREASURE]

สิทธิขาด ไตรจิตต์ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. กรุงเทพฯ

เอกสารทั้งหลายที่ได้รับการขึ้นทะเบียน
เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกล้วนเป็นสิ่ง
พิเศษจนไม่อาจหาที่เปรียบได้ เนื้อหาของ
เอกสารบางประเภทกล่าวถึงสิ่งที่ไม่อาจ
คาดเดาได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จดหมายเหตุเรื่องสิทธิมนุษยชนในชิลี (HUMAN RIGHTS ARCHIVE : CHILE)

เหตุการณ์การปกครอง
ในระบบเผด็จการแบบทหารของ
ชิลีซึ่งใช้กันมาอย่างยาวนาน
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2416-2425 (ค.ศ.
1973 -1989) ได้รับการบันทึก
ในจดหมายเหตุหลายฉบับทั้งใน
ขององค์กรระดับชาติและองค์กร
สิทธิมนุษยชน รายละเอียดของ
จดหมายเหตุประกอบด้วย
ทะเบียนภาพถ่ายของบุคคล
กว่า 1,000 คนที่หายสาบสูญไป
ระหว่างการปกครองแบบ

เผด็จการทหาร แถบบันทึกเสียง
และวิดีโอที่บรรจุเรื่องราวของ
บุคคลเหล่านั้น เอกสารดิจิทัล
ที่บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการ
ละเมิดสิทธิมนุษยชนกว่า 2,877
ฉบับ โดยคณะกรรมการว่าด้วย
ข้อเท็จจริง (the Truth and
Reconciliation Commission)
ข่าวที่ตัดเก็บจากหนังสือพิมพ์
รวมถึงเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
อีกมากมาย การเผชิญกับความ
ทรงจำมากมายที่แสนเจ็บปวด
จากเหตุการณ์อันรุนแรงในอดีต
เป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการ
เยียวยาประเทศ

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์
http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpURL_ID=7540&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

รายชื่อทองคำการสอบ จอทงวมในสมัยราชวงศ์ชิง (GOLDEN LISTS OF THE QING DYNASTY IMPERIAL EXAMINATION : CHINA)

ตัวอักษรภาษาจีนและ
ภาษาแมนจูที่เขียนลงบน
แผ่นกระดาษสีเหลืองทองคือ
รายชื่อของบุคคลที่เข้ามาสอบใน
พระราชวังเพื่อเข้ารับราชการ
รายชื่อดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อ
ถวายองค์จักรพรรดิซึ่งทรง
ควบคุมและคัดเลือกในรอบ
สุดท้ายด้วยพระองค์เอง
เอกสารแห่งราชวงศ์ชิง พ.ศ.
2187-2454 (ค.ศ. 1644-1911)
ดังกล่าวนี้คือแสดงให้เห็นถึง
การคัดลายมือที่สวยงามที่สุด
ของชาวจีนและได้รับการ
ยกย่องมาก นอกจากนี้ระบบ
การคัดเลือกบุคคลเข้ารับ
ราชการแบบข้างต้นยังได้ส่ง
อิทธิพลไปถึงดินแดนข้างเคียง
ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี และ
เวียดนาม และแม้แต่ในประเทศ
แถบยุโรปบางประเทศ อีกด้วย
ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้

ที่เว็บไซต์ http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpURL_ID=18833&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

จดหมายเหตุแห่งเบอร์เกนเกี่ยวกับโรคเรื้อนในนอร์เวย์ [THE LEPROSY ARCHIVES OF BERGEN : NORWAY]

อาจดูเป็นเรื่องน่าประหลาดใจที่กรุงเบอร์เกน (Bergen) ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นศูนย์กลางทางวิทยาศาสตร์ในการต่อสู้กับโรคเรื้อน โรคชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นจะทำลายล้างยุโรปดังที่เห็นในปัจจุบันทั้งหมด โรคเรื้อนหรือที่รู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า โรคแฮนเซน (Hansen's disease)

ตามชื่อแพทย์ชาวนอร์เวย์ที่ได้ค้นพบเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดโรคเรื้อน เรื้อนเป็นโรคที่ค่อนข้างปกติในยุโรปมาหลายศตวรรษแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศในแถบชายฝั่งทะเล เอกสารจดหมายเหตุโรคเรื้อนได้บันทึกเรื่องราวความสำเร็จทางวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นเพื่อการต่อต้านโรคร้าย ซึ่งทุกวันนี้ก็ยังคงมีผู้ติดเชื้อกว่า 220,000 คนทั่วโลก ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <http://portal.unesco.org/ci/>

[en/ev.phpURL_ID=4955&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpURL_ID=4955&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html)

จารึกอิสลามด้วยอักษรคูฟิคที่เก่าแก่ที่สุดในซาอุดีอาระเบีย [EARLIEST ISLAMIC (KUFIC) INSCRIPTION : SAUDI ARABIA]

หินทรายบล็อกลีแดงที่พบในทะเลทรายเป็นจารึกอิสลามที่เก่าแก่ที่สุดที่เคยค้นพบ

(ภาพ : นายดับบลิว.เอช.ไอ.บลิค)

บนโลกใบนี้ หินดังกล่าวตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าสมัยโบราณ ซึ่งยังใช้เป็นเส้นทางแสวงบุญด้วยเพราะเส้นทางดังกล่าวเชื่อมโยงกับเมืองอิสลามในยุคโบราณคือ อัลมาบียัต (Al-Mabiyat) จารึกดังกล่าวบันทึกเหตุการณ์วันสิ้นพระชนม์ของกาหลิบที่สองแห่งอิสลามคือ โอมาร์ บิน อัล-กัตตบ

(Omar bin al-Khattab) ซึ่งเกิดขึ้นในคืนสุดท้ายของเดือนดุล-ฮัจจ์ (Dul-Hajj) ในปีฮิจเราะห์ที่ 23 หรือราวๆ พ.ศ. 1187 (ค.ศ. 644) ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=7350&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

คอลเลกชันของบลีก [THE BLEEK COLLECTION : SOUTH AFRICA]

ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นายดับบลิว.เอช.ไอ.บลิค (W.H.I Bleek) และคนในครอบครัวอีก 2 คน ได้พัฒนาสัทอักษรเพื่อถ่ายทอดลักษณะของเสียงคลิกและเสียงในภาษาแซม (Xam) ซึ่งเป็นภาษาที่ตายไปแล้วของชุมชนนักล่าแห่งซาน บุษแมน (San Bushman) ทุกวันนี้รูปภาพและสมุดจดของพวกเขาซึ่งมีทั้งหมด 12,000 หน้า ได้กลายเป็นหลักฐานที่เหลืออยู่ของชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษย์ยุคหินครั้งล่าสุด ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ http://portal.unesco.org/ci/en/ev.phpURL_ID=3808&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

ที่ปรึกษา

จรรยาพร ธรณินทร์

บรรณาธิการอำนวยการ

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ

ผู้จัดการการพิมพ์

ไพศาล วิชาลาภรณ์

คณะบรรณาธิการ

ไพศาล วิชาลาภรณ์

ปนัดดา งามสมพล

สิงหชาติ ไตรจิตต์

ผู้ตรวจแก้ไข

ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม่ในมาส ขวลิขิต

ผู้แปล

ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม่ในมาส ขวลิขิต

ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์

กรพินธุ์ ทวีตา

ชนิษฐา วงศ์พานิช

สิงหชาติ ไตรจิตต์

จัดพิมพ์

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ

ว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2628 5646-9

โทรสาร 0 2281 0953

ศิลปินบรรณาธิกาษาไทย

รณกร เล็กชะอุ่ม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

2249 ถนนลาดพร้าว

แขวงวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

โทร. 0 2538 3033

โทรสาร 0 2539 3215

LET'S KEEP IN TOUCH

ติดตามความเคลื่อนไหวได้ที่
www.unesco.org